

DIRVA

Nr. 143

Gruodis-December 14, 1960

Cleveland, Ohio

De Gaulle griežtai baus Alžiro riausių vadus

Prancūzijos prez. De Gaulle nutraukė savo vizitą Alžire ir grįžo Paryžium, nusistatęs "palaužti" musulmonų ir Alžiro europiečių lyderius, kurie jo taikos misiją pavertė kruvinomis riaušėmis, palikusiomis apie 90 žuvusių ir apie 2000 sužeistų.

Prieš išvykdamas iš Alžiro, jis aplankė frontą Tunisio pasienyje, siekdamas išlaikyti savo kareivių lojalumą ateinančioms krizės savaitėms.

Paryžiuje informuoti sluoksniai pareiškė, kad De Gaulle nubausti riaušių vadus. Kaip pranešama, jis planuoja pasitarimą su kabineto nariais ir tuoj po to paskelbti savo sprendimą per radiją.

Paryžiuje taip pat būkštaujama, kad neramumai gali persimesti ir į kitą Viduržemio jūros pusę. Prancūzijos policijai įsakyta sugriežtinti tvarkos priežiūrą.

Tuo tarpu Alžire sušvelninta musulmonų gyventojų kontrolė. Šalmuoti kareiviai leido pro barikadas praeiti grįžtantiems į darbą arabams, tačiau kiekvienas jų buvo krečiamas. Orane 48 asmenys, reikalaujant "prancūziškojo Alžiro", buvo areštuoti ir atiduoti teisman. Dešiniųjų organizuotas streikas, kaip atrodo, pradeda pakrikti, trims ketvirčiams geležinkeliečių ir 2400 uosto darbininkų grįžus į darbą.

Didžiausi neramumai buvo kilę krašto sostinėje, kur reaguodami į dešiniųjų europiečių demonstracijas, pradėjo demonstruoti ir musulmonai, įsiverždami į europiečių kvartalus ir ta proga suveddami sąskaitas su žydais, užpuolant jų sinagogą ir krautuves.

Prez. De Gaulle Alžiro sostinėn nevyko, lankydamas kitus miestus, kur musulmonų buvo šiltai sutiktas.

Kruvinų neramumų aki-vaizdoje, daugelis stebėtojų abejoja, ar prezidentui De Gaulle pasiseks įgyvendinti įvykdyti savo planus, būtent pravesti referendumą dėl Alžiro ateities sausio 8 dieną. Jie pastebi, kad ši kartą didesniuose miestuose aktyviai pradėjo reikštis musulmonų masės, kurios ligi šiol rodydavo pasy-

vumą, ir gresią pavojus, kad jos ateinančiomis savaitėmis gali įgyti masinių sukilimų charakterį. To pasekoje santykiai tarp abiejų Alžiro tautinių bendruomenių gali dar labiau paaštrėti ir visiškai sugriauti prez. De Gaulle planus.

Iš kitos pusės, vyriausybės sluoksniai tikina, kad demonstracijos reiškusios spontanišką musulmonų pasitikėjimą prez. De Gaulle politika, ir tik nacionalistai sukilėliai jas išnaudoję riaušėms, kurias išprovokavę europiečių kraštutinis elementas.

Tuo tarpu Jungtinėse Tautose Afro-Azijos delegatų blokas parėmė Alžiro sukilėlių reikalavimus, kad akcijos ten imtųsi Jungtinės Tautos, Alžiro sukilėliai kaltino, kad Prancūzijos vyriausybė nuslepia neramumų aukų skaičių, ir Alžire per pastarąsias dvi dienas žuvę daugiau žmonių, negu Konge per paskutinius šešis mėnesius.

Prancūzijos delegacija tai paneigė, bet Alžire įvesta cenzūra spaudos pranešimams, ir cenzoriai yra uždraudę minėti didesnę aukų skaičių, negu oficialios įstaigos yra paskelbusios. Cenzūros nurodymuose taip pat uždrausta minėti Alžiro nacionalistų organizaciją ir faktą, kad policija ir kariuomenė šaudė į musulmonus.

Ispanijos vyriausybė garantavusi Prancūzijai, kad ji "neutrallizuosianti" prezidento De Gaulle oponentus, pabėgusius Ispanijon, kol Alžiro krizė palengvėsianti.

Gen. Raoul Salan, buvęs prancūzų karinių jėgų viršininkas Alžire, pabėgęs iš savo prieglobsčio San Sebastiane, bet dabar Madride esąs iš naujo policijos prižiūrimas. Buvęs Prancūzijos parlamento narys Pierre Lagailarde, kuris pabėgo iš teismo Paryžiuje, dabar taip pat esąs policijos prižiūrimas vienoje privatinėje rezidencijoje, Madrido priemiestyje.

PILIE TINIS KARAS PLINTA LAOSE

Quinim Polsena, prokomunistinis Kambodijai pabėgusio premjero Phoumas ministeris,

pasiskelbė perėmęs Laoso kontrolę, ir netrukus sovietų lėktuvai pradėjo administracinę krašto sostinę Vientianą gabenanti artilerijos pabūklus ir šaudmenis.

Po Phoumas pabėgimo sudaręs "aukštasis karinis komitetas" buvo paleistas. Naująją vyriausybę sudaro keturi asmenys, ir ji yra pati kairiausioji krašto istorijoje. Vos praėjus kelioms valandoms nuo jos pasiskelbimo, sovietai aštuoniais skridimais atgabeno keturis 105 mm ir šešis 120 mm pabūklus bei nežinomą kiekį šaudmenų. Drauge buvo atskraidinti vietnamiečiai ar kiniečiai technikai, kurie, matyt, turi apmokyti, kaip tas patrankas naudoti.

Tuo metu pietinėje Laoso dalyje provakarietiškoji revoliucionierių vadas gen. Nosavan sušaukė dalies parlamento posėdį, kuris nubalsavo Polsenos vyriausybę paleisti. Vientiane izoliuoti vyriausybė į tai atsakė pareiškimu, kad ji kovosianti "iki paskutinio kraujo lašo", jeigu bus užpulta antikomunistinių dalinių.

Tad praktiškai ligšiolinis "trijų kampų" karas Laose virto atvira prokomunistų ir antikomunistų kova. Gen. Nosavano vadovaujami antikomunistiniai daliniai esą telkiami pietinėje krašto dalyje žygiui administracinę sostinę, kur su keliais šimtais parašutinininkų bei iš "niekeno žemės" į Vientianą besirenkančių prokomunistinių Pa-

tinėmis Valstybėmis steigti karo laivyno bazę Holy Loch, Skotijoje, kurią naudotų atominiai povandeniniai laivai, gabeną Polaris raketą su branduoliniu užtaisais. Tasso žodžiais, toks žygis esąs nukreiptas prieš Sovietiją, ir Kremliaus yra laikomas grėsme pasaulinei taikai.

Tasso pareiškimu buvo puolamas Britanijos premjeras Macmillanas už susitarimą su Jung-

racija. Tai antroji aukštųjų Sovietijos sluoksnių reakcija į JAV ir Britanijos susitarimą dėl minėtos povandeninių laivų bazės steigimo. Anksčiau susirūpinimą dėl tos bazės steigimo buvo pareiškęs Kozlovas, vienas iš artimųjų Chruščiovo pagalbininkų. Tie pareiškimai aiškiai parodo Sovietijos būkštavimus ir jaudinimąsi, kad amerikiniai povandeniniai laivai galės patruliuoti netoli sovietų teritorinių vandenų.

JAV, kaip oficialiai žinoma, turi du atominę energiją varomus povandeninius laivus, kurių kiekvienas ginkluotas šešiolika Polaris raketų. Laivai gali išbūti po vandeniu neribotą laiką ir raketą iššauti pasinėję. Polaris raketų skridimo radiusas yra 1,250 mylių ir kiekviena jų turi termo-branduolinį užtaisą, kuris yra 25 kartus stipresnis už atominę bombą, sunaikinusias Hirošimą ir Nagasakį. Keturi to paties tipo amerikiniai povandeniniai laivai turi būti baigti ir išplaukti į vandenynus ateinančiais metais.

Sovietai, kiek bendromis Vakarų valstybių karinių žvalgybų pastangomis nustatyta, turi 14 povandeninių laivų, galinčių iššauti raketą, bet tik nuo vandens paviršiaus. Sovietų "jūrinės" raketos yra dviejų tipų: viena gali skristi 100 mylių antra -- 395 mylias. Jų povandeniniai laivai neprilygstą amerikiniams George Washington, daugumas jų perdirbta iš seno tipo povandeninių laivų, jų veiklos radiusas ir tuo pačiu "nematomumo" laipsnis riboti. Bet tikima, kad jie statą ar baigia statyti du ar tris atominę jėgą varomus povandeninius laivus, tačiau nesą duomenų, kad jie bus ginkluoti raketomis.

Kalbant apie raketą, Vakarų karinių žvalgybų įstaigos šią savaitę paskelbė, kad Sovietija turinti 35 tarpkontinentines raketą, skrendančias 8000 mylių ir galinčias pasiekti Ameriką. Ateinančių metų pabaigoje ji gali turėti 200. Be to, rusai turi "didesnį kiekį" tolimųjų distancijų raketų, negalinčių pasiekti JAV kontinento iš anapus geležinės uždangos, bet galinčių klydyti taikinius Vakarų Europoje ir Afrikoje.

JAV, kaip skelbiama, turinti 9 Atlas tarpkontinentines raketą, skrendančias 6000 mylių, 11 Atlas bazių statoma. Ateinančiais metais jau bus išleistos naudojimi Titan raketos, Atlas ir Titan gali pasiekti Rusiją. Be to, Vakarų Europoje baigtos ir dar tebestatomos septynios tolimųjų distancijų raketų bazės. 60 Thor raketų stovi paruoštos Britanijoje, 30 Jupiter raketų statoma Italijoje, ir viena bazė penkiolikai Jupiter raketų statoma Turkijoje.

DEAN RUSK - VALSTYBĖS SEKRETORIUS

JAV prezidentu išrinktas sen. John F. Kennedy paskyrė užpildė svarbiuosius užsienio politikos vairuotojų postus, paskirdamas valstybės sekretoriumi karjeros diplomata Dean Rusk, ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų -- Adlai Stevenson ir pirmuoju valstybės sekretoriaus pavaduotoju -- kongresm. Chester Bowles. Likusių šešių kabinetų postų užpildymas, kaip sakoma, vyksias greitai ir sklandžiai.

Dean Rusk yra tarnavęs Trumano administracijoje, kaip valst. sekr. pavaduotojas Tolimųjų Rytų reikalams ir vaidinęs svarbią rolę Japonijos taikos sutarties derybose, o pastaruoju metu buvo Rockefeller fondo prezidentu. Jo kandidaturą Kennedyui pasiūlė buvęs valst. sekr. Acheson, kuris, kaip sakoma, buvęs labai priešingas Chester Bowles kandidatūrai. Stebėtojai atkreipia dėmesį, kad jis bus pirmasis valstybės sekretorius šiame šimtmečiuje, kuris ateina postą su Tolimųjų Rytų patirtimi vietoj įprastinio europinio pagrindo.

* Aštuoni Mississippis ir šeši Alabamos prezidentiniai elektoriai po bendros konferencijos nutarė balsuoti už sen. Harry Byrd, siekdamį užblokuoti sen. Kennedy išrinkimą prezidentu. Jie ragino prie jų prisidėti ir kitų pietinių valstijų elektorius.

VIRŠUJE: Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, nuvykęs į Argentiją, kalbasi su lietuvių atstovais, suvažiuavusiais į Pirmąjį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą. Iš kairės: S. Babronis (Argentina), V. Doleris (Urugvajus), A. Boguslauskas (Brazilija), V. Sidzikauskas ir kiti.

KAIREJE: Turbūt dar joks lietuvių suvažiavimas Argentinoje nebuvo sutraukęs tiek daug žmonių, kaip šis pirmasis P. Amerikos lietuvių kongresas.

PIRMAS PIETU AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Pirmasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, kurio iniciatoriumi buvo Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje, gruodžio 2 - 5 d. praėjo didelių pasisekimų. Į Buenos Aires buvo suvažiavę lietuvių atstovai beveik iš visų didžiųjų Pietų Amerikos lietuvių kolonijų Brazilijoje, Urugvajaus ir kitur. Iš JAV į Kongresą buvo nuvykęs Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas. Nuotraukoje didžiųjų lietuvių kolonijų atstovai Kongreso atidaryme. Iš kairės: Aleksandras Boguslauskas -- iš Brazilijos, Vytautas Doleris -- iš Urugvajaus ir Zeferinas Juknevičius -- Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje pirmininkas.

Sovietai gąsdina britus

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CRANE SUPPLY COMPANY

(A Division of Crane Co.)

PLUMBING SUPPLYS

6215 Carnegie Avenue

UT 1-2400

GREETINGS and BEST WISHES

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES - BRICK -
CEMENT - LIME

20020 ST. CLAIR AVE

KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

FRIEDMAN BROS, INC. DISTINCTIVELY STYLED FURS

1825 East 13th St.

CH 1-4272

GREETINGS and BEST WISHES

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY
EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

DANIELS FUNERAL DIRECTORS

WILLIAM R. ROY A.
PROMT PERSONAL ATTENTION GIVE
ALL CALLS
INVALID CAR OXYGEN EQUIPPED
15800 Detroit Ave. Call AC 6-5149

GREETINGS and BEST WISHES

SURPLUS VALUE CENTER

13107 ST. CLAIR AVE.

UL 1-5116

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HODELL CHAIN DIVISON. NATIONAL SCREW & MFG. COMPANY

MAIN OFFICE AND PLANT

2440 East 75th Street
EN 1-2650

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (16)

Naujų metų balansas Rytuose

Jis stovėjo ties tamsiai mėlynomis palapinėmis ir prižiūrėjo sužeistųjų pakrovimą. Lėktuvai buvo atvykę į katilą su duona ir šaudmenimis, o iš jo paėmė žmogiškąjį krovinį.

Ankšta erdvė tarp palapinių -- penkių metrų ilgio ir trijų metrų pločio -- šviesą gavo per ketvirtą angą viršuje. Du langeliai iš seno sunkvežimio buvo įleisti į grubiai sukaltus rėmus, kraštai užlopyti skudurais ir popieriais. Iš lauko vėjas švaistė į stiklą smulkų sniegą, o kitoje pusėje, girdimai lašėdamas, tirpo ledas.

Pora kibirų ten stovėjo, dubuo ant dėžės, o pačiame viduryje -- brezentiniai neštuvai ant keturių žemėn įkaltų kuolių. Tai buvo operacinis stalas, ant kurio paskutiniuosius savaitėmis gulėjo šimtai. Šioje erdvėje ir ant tų neštuvų jau eilę savaičių buvo vykdoma didžiausia karo chirurgija.

Anksčiau štabo gydytojas vadovavo didelei ligoninei tūlame mieste. Ant parketo stovėjo daugybė baltų lovų, jo operacinė salė turėjo visus technikos įrankius. Šiandien jis štabo gydytojas, jam priklauso keturios palapinės ir kelių tūkstančių kvadratinį metrų sniego plotas. Anksčiau gatvėje priešais kliniką stovėjo iškaba "Ramybės, ligoninė", dabar bunkeriai ir palapinės drebėjo nuo sviedinių sproginų.

Jo veide atsispindėjo paskutiniųjų savaičių pergyvenimai, ir kas sugebėjo skaičiuoti iš žmogaus veido, tas žinojo, ką reikėjo jam pergyventi.

Šioje vietoje, prisimenant paminklą vertas gydytojų pastangas, pamintini ir jo samprotavimai. Štabo gydytojas tikėjo, kad po trijų šimtų metų istorija vargu bekreips dėmesio, kiek jų žuvo ties kuria parolėle. Po trijų šimtų metų žaizdos bus užgyjusios, ir žuvusiųjų skaičiai pageltusiuose puslapiuose nedaug pasakys apie dabartinius pergyvenimus. Bet yra nelaimė, kad valdžios troškėjai savo laimėjimus nori išpirti žmonių gyvybėmis.

"Tik aukos šiame kare bus didesnės, negu laimėjimai. Jei kam nors pasisektų Hitlerį įtikinti šių žodžių teisingumu, tai tas turėtų būti laikomas Vokietijos išgelbėtoju."

Po tų žodžių jie pasilenkė virš sužeistųjų, kurių dažnas, išneštas į lėktuvą, jau kitą rytą nebeatmerkę akių. Bet gydytojas dėl to nebuvo kaltas.

Vieną paskutiniųjų dienų jis žuvo. Su juo ir mėlynosios palapinės. Tada jau nebebuvo nei vilčių, nei pagalbos.

Iš pradžių Stalingrade nebuvo belaisvių stovyklos, nes belaisviai, daliniams pasirinkus po keletą stipresniųjų darbams, buvo siunčiami į užnugarį. Katilui užsidarius, jame liko apie bataliono dydžio darbo komanda, naujoji kelių taisyklių, ir apie pusantro šimto belaisvių prie kovojančių dalinių, kuriems buvo ruošiami bunkeriai.

Laikui bėgant, maisto ištekliai tirpo, ir belaisvių būklė, saivime aišku, dar labiau pasunkėjo, negu vokiečių kareivių. Daliniai, taupydami maistą, savuosius belaisvius nusiuntė į minėtą darbo komandą, kur jau buvo prasidėję masiniai mirimai nuo nusilpimo ir prasidėjusios šiltinės epidemijos.

Belaisvių stovyklos viršininkas kapitonas Rehbergas po didelių pastangų dar gavo 50 arklių, tačiau tie buvo nuo šiaudų ir stepės žolės visiškai sulyšę ir nedaug reikė išalkusių miniai. Būklė dar labiau pablogėjus, nutarta belaisvius atiduoti rusams. Stovykloje esantieji iš pradžių gynėsi visomis jėgomis, bet pagaliau neliko jokios kitos išeities, ir armijos vadovybė pavedė belaisvėse esančiam rusų štabo intendantui Syrakiniui įvykdyti "žygį pas savuosius".

Karui pasibaigus, rusai, kaltindami vokiečius dėl blogo elgesio su belaisviais, daug kartų tardė kapitoną Rehbergą, bet pagaliau, negalėdami įrodyti blogos valios, jį 1947 metais paleido.

Dienos ir naktys slinko vienodu

taktu, nelabai tesiskirdamos savo sunkumu. Paskutinę 1942 metų dieną danguje kabojo sunkūs debesys.

24-joje tankų divizijoje kažkam atėjo į galvą idėja vidunaktį paleisti šviečiamųjų kulipkų seriją -- be priežasties, ne į priešą, bet į dangų. Ir sargybiniai abiejose pusėse signalą perdavė tolyn, ir taip visu frontu, nuo sargybos iki sargybos, nuo divizijos iki divizijos, šviesos juosta buvo nužymėtos "Stalingrado tvirtovės" ribos.

Šeštoji armija iššovė dangun paskutiniuosius savo gyvenimo metus.

Vyriausioji fiurerio būstinė gruodžio 31-ją Stalingradą atsiminė tik paraštėje, fronto pranešimų biuletenin įtraukdama vieną sakinį: "Aviacijos transportiniai junginiai aprūpina kovojančius dalinius."

Vakare armijos kariaus dar buvo paskelbta tokia Hitlerio radiograma:

"Šeštajai armijai duodu žodį, kad darysiu visa jai ištraukti. -- Adolfas Hitleris".

...darysiu viską jai ištraukti... Generolui Zeitzlerui Hitleris pasiuntė Naujųjų Metų sveikini- mą su tokiais žodžiais:

"Šeštoji armija turi išsilai- kyti. Mes ją atpalaiduosime, ir tai bus garbingiausias vokiečių kariuomenės žygis."

Kaip tą dieną atrodė frontuo- se?

Armijų grupė A tebe laikė pozicijas ir gynėsi nuo vis stiprėjančių puolimų. Visi pasiruošimai atsitraukti iš Kaukazo srities buvo uždrausti, bet slaptai vis dėlto buvo ruošiamai. Taip buvo išgabenta visa alekama medžiaga ir apie 19,000 sužeistųjų, kurie dar gruodžio mėnesį buvo įvairiuose Kaukazo kurortuose.

Dono armijų grupės ruožė šeštoji armija tęsė beviltišką kovą. Hotho grupė, susilpninta jėgų atdavimu Dono grupei, sunaikinimo išvengė tik atsitraukdama į pietvakarius. Hollido grupė paskutinėmis gruodžio dienomis turėjo pasitraukti iš Čiro fronto, Italų aštuntosios armijos frontas buvo visiškai suardytas, rusai kai kuriose vietose buvo įsilaužę po 50 km gilumon, ir italai, kurie dar nespėjo pakliūti į rusų rankas, bėgo vakarų link. Grupė B dar stengėsi sutrukdyti priešo veržimąsi į vakarus ir pietvakarius, bet reikėjo laukti, kad jai pasiseks puolimus atlaikyti tik keletą dienų, kol rusai pritrauks stipresnes jėgas.

Bendrai paėmus, būklė rytų fronte reikėjo laikyti beviltiška. Jau pirmavo nebe rūpesčiai dėl šeštosios armijos, o milžiniškas pavojus, grąsinąs sunaikinti ištisas armijų grupes "A" ir "B".

Kad toje būklėje per ateinančius mėnesius buvo išvengta didesnės katastrofos, negu Stalingrado, tai ramesniosios kari- nės vadovybės ir dalinių drąsumo nuopelnas, kuriame vyriausioji fiurerio būstinė ir aukštoji kariuomenės vadovybė nedalyva- vo.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST
WISHES

M.O.MATTLIN

SPINET PIANOS
OF DISTINCTION

Easy Terms can be
Arranged

2027 EUCLID AVENUE

PR 1-7633

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
**THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED**

1228 West 74th Street

AT 1-8600

GREETINGS and BEST WISHES

JOHN LARSEN REALTY Realtors

4169 Pearl Road

SH 1-3448

GREETINGS and BEST WISHES

BERNIE MULL-MULIOLIS INSURANCE CO.

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

3101 Euclid Ave.

Call HE 2-0840

GREETINGS and BEST WISHES

LENIHAN AND GORTON INSURANCE

FRANK B. KIRCHNER

2001 Union Commerce Bldg.

TO 1-8989

GREETINGS and BEST WISHES

Harvey M. Young Insurance

17522 Harvard Ave.

WA 1-5577

REPRESENTING

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Avenue

KE 1-4770

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŲRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (20)

DESZÖ ÁRVAY

Bitės išspietė prie turkų išminčiaus kapo

Kuzinas be paliovos vaikščiojo po kambarį. Ūkininkas iš Telkų šį rytą jam paminėjo vieną jo nekaltumo liudininką: "Šiandien turi kumeliuotis mano Kati." Kuzinas tuoj pat paskambino kaimo seniūnui. Patvirtinimas atėjo dar prieš pietus, ir Kuzinas nedelsdamas apskaičiavo laiką ir sutikrino su įrašais ūkininko kalendoriuje. Kumelių nėštumas trunka tryliką mėnesių. Kati buvo labai šauni. Jos punktualumas galbūt galės išgelbėti ūkininką.

"Kuris liudininkas galėtų išgelbėti Ioną?" sukosi Kuzino galvoj. Bet buvo tik vienas liudininkas, kelneris iš Debreceno, ir jis sunkiai apkaltino Ioną. "Aš turiu sukrėsti šio liudininko patikimumą," kalbėjo sau Kuzinas, "bet kaip?" Jis vaikščiojo ir vaikščiojo. Dūslūs garsai veržėsi pro lubas. Šeši žingsniai pirmyn, šeši žingsniai atgal. Ponia Boronkai nebeiškentė. Ji nubėgo prie telefono. --Ar vėl skauda dantis?

--Atsiprašau, drauge...
--Bent nusiaukite batus, -- pertraukė ji.
Ant vyro rašomojo stalo atrodė, kaip ir vakar naktį. Tie patys daiktai, tos pačios knygos. Šalia ružavos bylos APLINK-RASČIAI (slapti) gulėjo rankraštis. Ji perbėgo akimis pirmąsias eilutes, užkliudė keletą žodžių: menas, literatūra, srovės, visuomenės mokslas, santykiai, Marksas ir Engelsas.

--Tam jis eikvoja naktis, -- pasakė ji ir nuėjo į lovą.
Vėlią priešpietę tarnaitė atnešė lovon rytinę kavą.
--Kada mano vyras išvažiavo tarnybon?
--Kaip visada, prieš devintą.
--Ar vaikai išėjo į mokyklą?
--Taip.

Priešpietę ponia Boronkai praleido vonioje ir prieš veidrodį. Pietų atėjo Andras vienas.
--Kur Judita?
--Aš nežinau.

Boronkajus neskambino iš ministerijos. Per vakarienę nebuvo abiejų. Ponia Boronkai paskambino vienam savo vyro bendradarbiui.

--Ar nėra pas jus Zoltano?
--Jis skambino rytą ministerijon, kad serga.
--Bet, drauge Lengyel, mano vyras išvažiavo, tarnybon, kaip visada, prieš devintą.
--Aš nesuprantu.
--Ir Judita taip pat negrįžo iš mokyklos.

--Keista. Priminkite jam, kai pareis, kulto ministerijos aplinkraščius, mums jų reikės rytoj.
--Pasistengsiu.
Ponia Boronkai paėmė laikraštį ir susirado romaną, trisdešimtąjį tometį, bet skaitė tik akimis. Suskambėjo telefonas.
--Norėčiau kalbėti su sekretoriumi Boronkai, -- pasakė kažkas, neminėdamas savo pavardės.
--Mano vyro nėra namie.
--Tai aš vėliau paskambinsiu dar kartą.
Atėjo 22 valanda, telefonas vėl suskambėjo.

--Ne, jis dar negrįžo.
--O jo duktė?
--Iš kur žinote, kad Juditos nėra namie?
Ponia Boronkai negavo atsakymo. Ją apėmė nerimas. Salionas, miegamasis, vestibulius, Boronkajaus darbo kambarys, visas namas buvo gausiai apšviestas. Apie trečią valandą iš limuzino išlipo Kuzinas. Automobilis apsisuko ties sodo varteliais, jo prožektoriai apšvietė du pavidalus, vyrus AVO uniformomis. Automobilis nuvažiavo. Viena kišeninė lemputė blykstelėjo.
--Policija, prašau dokumentus.
Kuzinas parodė savo liudinimą.
--Ačiū, drauge.
Šis susitikimas ir apšviesti vilos langai sunervino Kuziną. Salione, už užuolaidos, stovėjo ponia Boronkai, kaip šešėlis. Ji pasitiko jį prie laiptų.
--Draugas Kovacs, mano vyro nėra namie.

Jadv. Paukštiečienės paveikslas "Pavasario vakarą" (akvarelė), K. B. Markaus nuosavybė, kuris buvo išstatytas Chicagoj vykusioj lietuvių meno kolekcionieriųparodoj.

Ji buvo labai išblyškusi.
--Aš kartais dirbu dar ilgiau.
--Zoltanas niekada naktimis nedirba ministerijoje.
--Kur jis galėtų būti?
--Aš nežinau, aš bijau. Judita taip pat dingo.

Jie įėjo į salioną. Ponia Boronkai pasakojo apie nepažįstamojo skambinimą ir pasikalbėjimą su sekretoriumi Lengyel.
--Kada svetimasis paskambino pirmą kartą?
--Nebežinau jau, bet tuoįpoto, kai kalbėjau su Lengyel.
Ji nuvedė Kuziną į darbo kambarį.
--Aš esu labai pavargęs, -- pasakė jis.

--Pasilikite, prašau, palaukite kartu su manimi, aš išvirsiu stiprios arbatos.
Ji nuskubėjo į virtuvę. Jo žvilgsnis klaidžiojo ant rašomojo stalo, nuslydo per knygas ir užkliuvo ant krūvelės popierio po stipria lempos šviesa. Pirmajame lape buvo aiškiai pastebimas braižas, kurį buvo palikęs kietas pieštukas neprirašytame lape.

"Erszabeta, bitės spiečia 13 valandą prie Gul Baba. Judita pati atneš žinią, bet ji dar nežino, Zoltanas."

Virtuvėje šnypštė arbatinukas. Kuzinas įsikišo keistąjį laišką su kitais lapais, kuriuose dar galėjo būti persispaudęs braižas, ir išėjo į salioną. Ponia Boronkai atnešė arbatą.

--Ar pažįstate Gul Babą? -- paklausė jis.
--Gul Baba, Gul Baba, -- galvojo ponia Boronkai, ir Kuzinas jau gailėjosi paklauses, bet staugė ji pasakė: -- Iš kur jums Gul Baba, turkų išminčius? Jo kapą Budoje žino kiekvienas vaikš.
--O, šiaip sau, -- atsakė Kuzinas.

Boronkajus ir jo duktė negrįžo, Ponia Boronkai rūkė cigaretę po cigaretės.
--Ar norėtumėte kavos? -- paklausė ji.
--Ne.
--Norite rūkyti?
--Ačiū.
--Gal atnešti ką valgyti?

--Ačiū, ne.
Ji sukando lūpas.
--Ar mylite Zoltaną? -- paklausė jis.
--Jis yra mano vyras.
--Ar myli jis tamstą?
--Aš nežinau.
--Iš ko pastebi moteris, kad ji yra mylima?
--Tamsta statai keistus klausimus.
--Aš turiu būti labai pavargęs, -- atsakė Kuzinas. Jo nebuvo galima įkalbėti, kad dar ilgiau lauktų Boronkajaus ir Juditos, jis išėjo į savo kambarį.
Jie daugiau nebegrįš. Bitės išspietė prie turkų išminčiaus kapo. Boronkajus turėjo suokalbininką ir pagalbininką. "Kas yra toji Erszabeta?" klausinėjo Kuzinas save, kol surado pavardę, kuri jam atrodė esanti tikroji: Erszabeta Gyorfi. Tada jis sudėgino lapus su išdavikiškutekstu. Aušo rytas. Jis pažiūrėjo į laikrodį. "Už poros valandų," tarė jis sau, "iš centrinio kalėjimo atvažiuos automobilis, aš turiu pamiegoti."
(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES

KENT FLORIST INC.
FLOWERS OF DISTINCTION

12432 Cedar Road YE 2-8340 - 2-8841
 CLEVELAND HEIGHTS 6, OHIO
 SPECIALISTS IN OVERSEAS GUARANTEED
 FLORAL DELIVERIES

GREETINGS and BEST WISHES

C. C. MITCHELL SUPPLY CO.

BUILDING SUPPLY AND PLUMBING FIXTURES

4320 PEARL ROAD

SH 1-1707

TU 4-3333

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

LOUIS MILNER CO., INC.

WALLPAPER AND PAINTS

12511 St. Clair Avenue

GL 1-2688

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

M. WINOGRAD & COMPANY

MAURICE WINOGRAD, Mgr.

2020 Euclid Ave

CHerry 1-3637

GREETINGS and BEST WISHES

KATZ ROOFING CO.
Industrial, Commercial and Residential
Prompt Service

3814 SILBY ROAD

YE 2-7735

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

NEO MOLD COMPANY

INDUSTRIAL SAND BLASTERS

2183 East 18th St.

CH 1-2225

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

L. GOTTLIEB

CONTAINERS and RE-CONDITIONERS

8105 PREBLE AVENUE

VU 3-0075

NOW!
4 1/4 %
 PER ANNUM
on ALL ACCOUNTS
4 1/2 % EARNING ON PREPAID SAVINGS
 EFFECTIVE Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE
 WITH \$500.00 OR MORE
ST. ANTHONY
 SAVINGS & LOAN ASS'N.
 1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
 Tel. Bishop 2-1397
 HOURS: MONDAY 9 to 8
 TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
 SATURDAY 9 to 1
 WEDNESDAY CLOSED

Stroh's puikus skonis čia prasideda...

Parodyta viršų yra vienas iš Stroh's 19 blizgančių vario katlių. Apacioj šių katlių, liepsnos virš 2000 laips. temperatūros, juos verda. Šis didelis karštis duoda geriausią skonį iš puikiausių dalykų. TAI IR YRA UGNIES VIRIMAS!
 Ugnies virimas duoda lengvesnį, skanesnį, daugiau gaivinanti alų, nepalyginamą su kitais. Joks kitas Amerikos alus nėra verdamas taip — ugnim verdamas 2000 laips: — ir tas yra dėl to, kad joks kitas Amerikos alus neturi skonio kaip Stroh's! BANDYK STROH'S ŠIANDIEN!

Jums patiks

Stroh's

šviesesnis!

The Stroh Brewery Company
 Detroit 26, Michigan

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pramiegotų dienų vaisiai

Skaitome kai kurių apžvalgininkų pastabas, kad naujos nepriklausomos Afrikos ir Azijos valstybės, nemoka suprasti sovietinio imperializmo. Ir nemokėdamos suprasti, pačios greit pasikabina ant sovietinės meškerės. O iškilus kaltinimams prieš sovietinį kolonializmą, klausimo neparemia ir į sovietinę vergiją patekusioms tautoms išsivaduoti nepadeda.

Mums, kurie esam tiesioginiai tokios laikysenos paliesti, atrodo, kad tai didžiausias nesusipratimas. Tos tautos, vakar svetimiems gerybes kirusios, o šiandien laisvę gavusios, be dėmesio palieka tuos, kurie beveik tuo pačiu metu, daug šimtmečių turėtą laisvę prarado. Dėl tokio elgesio dažnas trauko pečiais: negi tos tautos dar tokios primityvios, nemoka matyti ir atskirti jėgų, kurios veda į laisvę ar naują pavergimą.

Į šį reikalą, kaip ir į daugelį kitų didelių problemų, negalima lengvai žiūrėti ir pasitenkinti pasakymu, kad vakarykščios dienos laukiniams dar ne taip lengva tuos reikalus suprasti. Negalima pasiteisinti ir manymu, kad jie laisvės dar nebuvo verti, o tik Afrikai bundant, vienam teisingiau, o kitam dar be reikalo ta laisvė duota savarankiškai tvarkytis.

Teisingiau bus pasakius, kad ir čia kaltė ne tų Afrikos ir Azijos dar mažai civilizuotų tautų, bet vakarų tautų pramiegojimas. Pramiegojimas tada, kai sovietai dirbo išsijusę ir viską darė, kad tų tautų akyse jie būtų pristatyti, kaip jų išlaisvinimo didžiausi draugai ir talkininkai.

Sovietinė propaganda tose tautose dirbo ne nuo to meto, kada pribrendo reikalas nepriklausomybės skelbti. Dirbo kelias ar net keliolika metų anksčiau. Dirbo planingai ir dabar jie mato to darbo vaisius. O kai tos tautos dar paprasčiausiai iš jų pagalbos, tai pažadais tuoj skuba, o ir ką nors duodami, dėl gražinimo procentų ilgai nesidera. Mat, jie žino, kad brandintam vaisiui nukritus į jų sterbėlę, be skrupulų viską pasiims.

Vakariečiai, kaip ir daug kur kitur, nė kiek nedramatizuojant, galima pasakyti, pramiegojo. Pramiegojo dienos metu tojų pačių vietų betūpindami. O toks miegas dienos metu ir vietoj tūpčiojimas, dabar ir neša rūpesčius, kurie jau ir nakties metu ramiai miegoti nebeduoda.

Maskva daug metų kolonialinėm tautom kalė, kad jos nusikratytų išnaudotojų. Ir tokio kalimo pasekose ten buvo išauginta mintis, kad tik Maskva jų draugas. Ar gi galėjo nepatikti ir tokia patraukli mintis, kad nusikratant tų svetimuųjų, jums viskas priklausys, kas iki šiol jiems priklausė. Ir ne tik jų materialiniai turtai, bet ir jų baltos žmonos...

Ko geresnio gali sulaukti iš džiuglių išėjusio juodojo žmogaus, kai jis tik iš Maskvos propagandos žino, kad visi jį skriaudė, o Maskva tik jo draugas. Kad vakariečiai jam taip pat nori padėti, jis girdi tik dabar, ir, žinoma, netiki. Netiki, nes Maskva jam jau anksčiau buvo sakiusi, kad kai gausit laisvę, vakariečiai jus vėl norės apgauti visokiais pažadais. Ir jų kalboms netikėkit, nes tai naujos pinklės jūsų vergijai toliau pratęsti...

Maskva pakankamai rūpestingai viską numatė ir juodąjį žmogų gerai "apšvietė". Iš jų pačių tarpo paruošė ir vadus, kurie jau toliau patys kartotų, ką reikia kartoti, kad komunistinė banga juos užlietu. Tat ir nereikia stebėtis, kad dabar tos naujos Azijos ir Afrikos tautos, nepriklausomybę gavusios, melniau dairosi į Maskvą ir su ja nenori santykių gadinti.

B. G.

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People CUMMINGS - WOODALL INC

DISPENSING OPTICIANS
207 C.A.C. Building 1118 Euclid Ave.
Main 1-8373

OPPOSITE HOTEL STATLER

GREETINGS and BEST WISHES RICH AUTO BODY & PAINT SHOP

WE SELL NEW AND USED CARS
1078 EAST 64th ST. HE 1-9231

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People SHEWIN BAKING CO. PARTY SPECIALTY BAKERS

10504 Carnegie Ave. SW 5-0100
888 East 105th St. UL 1-4000

"Remiu visas organizacijas, kurios dirba mano tėvų, taigi ir mano krašto išlaisvinimui"

Pasikalbėjimas su čia gimusių ir augusių lietuviu
Dr. Antanu Rudoku

J. Jurevičius

Proga nutaikęs užsukau į optometristo Dr. A. Rudoko kabinetą, esantį 4455 So. California Ave., patikrinti akinių. Susitvarkius su akiniais užsimezgė ilgą pokalbį. Ypač tai buvo malonu, nes žinojau, kad daktaras A. Rudokas neseniai į Vilties Draugiją įstojo šimtininku.

--Sakyk daktare, ar nepapasakotum apie save kiek plačiau?

--Esu gimęs Chicagoje. Mano tėvai yra vyresniosios kartos ateiviai. Abu gyvi ir gyvena čia. Ar ilgai pasiliksiu Chicagoje, nežinau. Kiekvienas žmogus pilnas įvairių sumanymų.

--Kokias mokyklas esate lankęs?

--Baigiau Nekalto Šv. Panelės Marijos Prasidėjimo mokyklą. Vėliau De La Salle Institutą. Baigęs šį institutą įstojau į Walton School of Commerce. Gyvenimo aplinkybės rodė, kad geriausiai gyvena šiame krašte tie, kurie turi kokią nors specialybę. Todėl ir aš apsisprendžiau įsigyti profesiją. Baigiau Illinois College of Optometry, kuris suteikė daktaro laipsnį ir teisę verstį praktika.

--Jūs kalbate gražiai lietuviškai. Kieno tai nuopelnas?

--Kad mes čia gimę ir augę lietuvių tėvų vaikai kalbame lietuviškai, tai mūsų tėvų nuopelnas. Mano tėvai namuose visuo met vartojo gimtąją kalbą ir, mus vaikus, ragindavo kalbėti tik lietuviškai. Jokių pavojų lietuviškai nėra ir nebus tose šeimose, kurių tėvai su vaikais kalba gimtąja kalba. Kaip senų, taip jau dauguma naujų ateivių tėvai namuose vartoja svetimą kalbą, tai ir jų vaikai sunkiai kalba lietuviškai. Tas šeimas, su skaudžia širdimi, reikia nurašyti į nuostolius. Taip buvo anksčiau, taip yra ir bus ateityje.

Dabar veikia lituanistinės mokyklos, kurios, mano manymu, prilaikys tą greitą nutautėjimą. Anksčiau tokių mokyklų mes neturėjome. Vienintelė vieta, kuri rūpinosi lietuvių palaikymu, buvo parapijinė mokykla. Anksčiau tose mokyklose pusė dienos mokė vaikus lietuviškai, o kitą -- angliškai. Dabar ir čia įvyko pasikeitimų. Kaip anksčiau, taip ir dabar, lietuviškus susirinkimus bei parengimus ne visas jaunimas mėgo ir mėgsta lankyti. Naujieji ateiviai atnešė naujo kraujo į Amerikos lietuvių gyvenimą. Žymiai pagyvėjo tautinė kultūrinė veikla.

--Kaip sekasi profesijos darbe?

--Prieš ketvirtą metų šioje vietoje pasistatėme šią rezidenciją su darbo kabinetu. Lankytojų turiu nemažai. Daugumą lankytojų sudaro įvairių tautybių žmonės. Apie 30% lietuviai.

--Kaip vertinate lietuvišką spaudą?

--Lietuvišką spaudą, išskyrus spalvotą, visais laikais mėgau skaityti. Ypač mano žmona Stefanija mėgsta ne tik skaityti, bet su manim pasiginčyti kai kuriais iškeltais klausimais. Negerai daro kai kurie laikraščiai spausdindami iškraipytas žinias apie buvusį nepriklausomą Lietuvos gyvenimą. Kuriam tikslui tai daroma -- ne suprantu. Mano manymu, kas buvo praejo ir tų įvykių faktų neapakeisime. Rietenos spaudoje nesudaro mums garbės. Politinių sąskaitų suvedinėjimui per spaudą nėra girtinas dalykas.

--Ar nebuvo noro aplankyti nepriklausomą Lietuvą?

--Berods 1938 m. turėjau didelį norą nukeliauti į Lietuvą. Pamatyti jos ūkinį ir kultūrinį laimėjimą. Dėl susidėjusių aplinkybių tais metais ne-

nuvykau. Vėliau kilo antrasis pasaulinis karas ir bolševikų okupacija sutrukdė mano gerus norus. Lietuvai atgavus laisvę -- važiuosiu.

--Kokioms organizacijoms priklausote?

--Remiu visas organizacijas, kurios mano supratimu, dirba naudingą darbą mano tėvų, taigi ir mano, kraštui iš okupanto išlaisvinti. Man asmeniškai arčiau prie širdies jaunimo organizacijos. Kaip tai Jaunoji Lietuva ir kitos. Eilę metų dirbau

skambus ir patrauklus -- Jaunoji Lietuva.

--Kokia yra šios organizacijos veiklos kryptis?

--Buvo ir pasiliko grynai tautinė. Šaukti susirinkimus, rengti išvažiavimus, parengimus. Visur vartoti gimtąją kalbą. Susirinkimuose skambėdavo lietuviška daina. Tokia veikla stiprino lietuvių išlaikymą. Šiai organizacijai priklausė kaip vyrai taip ir moterys. Ši organizacija remia lietuvišką veiklą. Turėjome gražią biblioteką, kurioje buvo vien tik lietuviška spauda.

--Kokia šios organizacijos pa-

Dr. ANTANAS RUDOKAS, Vilties Draugijos šimtininkas, Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos išdininkas ir daugelio kitų organizacijų aktyvus veikėjas.

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriuje, Amerikos Lietuvių Tautinėje S-goje. Priklausau abiem lietuvių susivienijimams, Kolumbo vyčiams. Remiu Balfo veiklą ir t.t.

--Matau pro langą gražų sodelį ir daug gėlių. Kas visa tai tvarko?

--Visą pagražinimą prižiūri žmona Stefanija. Ji šiam reikalui skiria daug darbo. Už šį darbą pereitais metais gavome iš miesto pagyrimą ir pažymėjimą. Žmona Stefanija gimusi Lietuvoje. Prieš 12 metų sukurėme šeimos židinėlį.

--Kada kilo sumanymas įsteigti Jaunosios Lietuvos organizaciją?

--1940 m. balandžio 15 d. sukviečiau apie 20 savo bičiulių ir apkalbėjė reikalą nutarėme įsteigti šią organizaciją. Šios organizacijos įsteigimas ir pavadinimas neturėjo jokių ryšių su buvusiomis ar veikiančiomis nepriklausomoje Lietuvoje organizacijomis. Turėjome visai naujus įstatus. Jos pirmūninku esu ir šiuo metu.

--Kodėl ši organizacija pasivadino Jaunoji Lietuva?

--Šis pavadinimas buvo pasirinktas dėl to, nes šios organizacijos branduolį sudarė čia gimę ir atvykę iš Lietuvos jaunesniosios kartos atstovai lietuviai. Be to, šis pavadinimas tautiniu požiūriu buvo gana

IŠTRAUKA IŠ LAIŠKO
APIE VENEZUELĄ

Venezuelos lietuviai savo ateitimi labai susirūpinę. Nėra perspektyvų ne tik ūkiniame gyvenime, bet pastaruoju metu nesaugus ir asmeninis gyvenimas. Komunistų ir satelitų bemaž kasdien organizuojamos riaušės, kuriose daugiausia pasireiškia raudonoji moksleivija ir padugnės.

Uždaryti komunistų ir satelitų laikraščiai, užimtos jų būstinės, tačiau dėl jų partijų uždarymo dar vis delsiama.

Žodžiu, politinė ir ūkinė krašto padėtis verčia vietoj lietuvių labai rimtai susirūpinti ir ieškoti galimų, šį taip gražiai anksčiau progresavusį kraštą palikti.

A. V.,
Venezuela

CICERO, O NE CHICAGOS

Dirvos gruodžio 5 d. paskutiniame puslapyje įdėta nuotrauka, po kuria parašyta: Chicago lietuvių tautinių šokių grupė "Žilvytis". Idomu, kodėl ji buvo pakrikštyta Chicago grupe, tuo tarpu kai ji vadinas Cicero liet. tautinių šokių grupė? Nejaugi Chicago gietis grupės taut. šokių mokytojas ir pačią grupę padarė Chicago nuosavybe. Čia daugiau nesigaudymas miestų pavadinimuose bei jų teritorijose, kas mūsų tarpe dažnokai pasitaiko.

Nežinančiųjų dėmesiui turiu pažymėti, kad Cicero nėra jokia Chicago miesto dalis ir su juo jokių reikalų neturi. Tai yra visiškai atskiras miestas su savo valdyba ir kitais organais. Vienas dalykas gal Cicero galėtų risti su Chicago tai pašto įstaiga, nes čia yra Chicago pašto skyrius (50-ji zona).

Ed. Šulaitis,
Chicago

vai labai mažai domisi šia organizacija. Iš dalies veikla yra susilpnėjusi. Savo laiku buvo manyta įsteigti skyrius Pittsburge ir Clevelande, bet vietos organizatoriai nepajėgė suburti reikiamo narių skaičiaus.

Baigiant šį pasikalbėjimą palinkėjau Dr. A. Rudokui ir jo ponai geriausio pasisekimo.

Mums, naujosios kartos ateiviams džiugu ir malonu, kad čia gimęs - augęs ir mokslus baigęs jaunas lietuvis įsigijo specialybę ir tuo būdu padeda saviesiems lengviau susitvarkyti turimus akių nesklaidumus. Ir susitvarkyti besikalbant gražia lietuvių kalba.

GREETINGS and BEST WISHES To Our Friends and Patrons FERBERT FENCE CO.

4900 Lexington Ave. HE 1-3225

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People FETH S QUALITY SAUSAGE COMPANY

3576 Fulton Rd. Call SH 9-2170
12205 Lorain Ave. Call CL 2-2729

Greetings and Best Wishes

WILLIAM E. MARSAL SCIENTIFIC SHOE FITTERS

10519 CARNEGIE AVE. RA 1-4242

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**GEORGE
McCARTHY**

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

**SCHENLEY
DISTILLERS
COMPANY**

1783 East 11th St. Ferguson Bldg.
Cleveland 14, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES
**REY MACKNIN AND
ASSOCIATES**
MT. PLEASANT AGENCY
GENERAL INSURANCE

3669 East 131st St. WA 1-4552

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HILLTOP REALTY, INC.
WHERE FRIENDLY SERVICE IS OUR MOTTO

5088 Mayfield Road Call HI 2-0700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
THE SANA COMPANY
DISTRIBUTOR OF PLUMBING AND
HEATING SUPPLIES

4927 Brook Park Rd. SH 1-3111

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

A. E. HACKENBERG
INSURANCE AGENCY
GENERAL INSURANCE
2800 EUCLID AVE. CH 1-0350

Prelatas Mykolas Krupavičius ir Lietuva

Mintys ir linkėjimai jo 75 metų sukakties proga

Juozas J. Bachunas

SODUS, Mich.

Gruodžio 18 dieną Chicagoje Jaunimo Centre, įvyksta prelato Mykolo Krupavičiaus 75 metų amžiaus sukakties minėjimas. Kaip iš spaudos žinoma, į rengia tam tikslui sudarytas komitetas ne tik iš sukaktuvinių artimos jo politikos ir ideologijos žmonių, bet ir kiek platesnės apimties. Tai sakauatsiminimas, kad ir aš buvau pakviestas į šį komitetą. Sutikau, tik turėjęs ilgesniam laikui išvykti Europon, arčiau negalėjau prisidėti, paprašydami mano vietoje dalyvauti Teodorą Blinstrubą. Taipgi buvau siūlęs rengėjams, kad minėjimas įvyktų kiek galima platesniu ir iškilmingesniu mastu. Gerai, kad kuklesnėje Jaunimo Centro patalpose, bet gal dar būtų buvę geriau, kad kurioje didelėje Chicago salėje, klube ar viešbutyje, kur galėtų susirinkti tūkstančiai lietuvių. Bet komitetas nutarė pasitenkinti Jaunimo Centru ir to jau nebepakeisime.

KRUPAVIČIUS - STAMBUS
TAUTOS VEIKĖJAS

Mykolas Krupavičius, gimęs 1885 m. spalio 1 d. Balbieriškyje, dar pačioje savo jaunystėje pradėjo labai gyvai lietuviškoje veikloje reikštis. Jo biografija būtų plati, turtinga ir įdomi, bet tai laikraščio straipsnyje negalima išdėstyti. Kas domisi, apie jį ras nemažai ir kitose spaudoje, o trumpai drūtai Lietuvių Enciklopedijoje (XIII tomas, 236-39 pusl.).

Man, kaip Amerikos lietuviui, norėjosi pasisakyti keletą savo įspūdžių apie sukaktuvinį, nors jo veiklą Nepriklausomos Lietuvos laikais teteko stebėti tik iš tolo. Bet ir Amerikoje būdami gerai žinojome, kad jis yra vienas iš atstatytos nepriklausomos Lietuvos kūrybos želių. Per pirmuosius kelerius Lietuvos nepriklausomybės kūrybos metus jis buvo tada daugiausia įtakos valstybės valdymui turėjęs Krikščionių demokratų partijos pirmininkas. O iš tikrųjų, visų trijų katalikiškų partijų vadas, tiek seime, tiek visuomenėje.

Šiandien galima drąsiai sakyti, kad ano meto Lietuvos sąlygomis jis buvo retai pažangus, moderniškas ir net revoliucinis. Ypač atsiminus, kad jis jau buvo katalikų bažnyčios kunigas, saistomas griežtų konservatyvių jos mokslo reikalavimų ir Romos bendruomenės nuostatų. Ne dėl to, kad jis buvo užsiaišgines barzdą, iš ko tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje daug buvo prijuokta. Bet kad jis labai drąsiai dėjosi prie tų, kurie norėjo reformuoti Lietuvos ekonominio gyvenimo pagrindą -- žemės ūkį, Lietuvos dvarininkų, daugiausia lenkiškai nusistačiusių, valdomus stambius dvarus išdalinant bežemiams ir mažžemiams. Tą reformą vykdančią trejus metus jis buvo žemės ūkio ministru.

Anais laikais tai buvo labai didelis ir revoliucinis žygis. Reikėjo nugalėti daug prieštarių ir daug iš visų pusių priešių. Tai nebuvo, žinoma, vieno Krupavičiaus nuopelnas, nei jo vieno sumanymas. Daug lietuviškų srovių to siekė, bet jam atiteko

istorinė garbė žemės reformą daugiausia praktiškai įvykdyti. Nėra abejonės, kad ta reforma Lietuvos augimui ir tautos stiprėjimui buvo tik naudinga.

M. Krupavičius tada, amžiumi būdamas dar visai jaunas politikas, ligi 1927 metų suspėjo nu-

Prel. Mykolas Krupavičius

sipelninti mūsų tautos istorijoje rimto valstybininko vardą.

POZICIJOJE -- OPOZICIJOJE

Nuo 1927 metų jo politinė veikla nebeėjo taip sklandžiai. Būta daugiau blaškymosi, pasisėkimų ir nepasisėkimų. Dėl to dar šią dieną ginčijamasi ir gal niekad nebus vienos nuomonės.

Kaip faktai rodo, krikščionių demokratų partijos pirmininkas palankiai žiūrėjo į reikalą Lietuvoje padaryti perversmą, pašalinti demokratine kairių valdžią. Jis sveikino naujai prezidentu išrinktą tautininkų vadą Antaną Smetoną ir pats tapo seimo vicepirmininku. (Knygoj -- "Balutis" -- Perversmas, pusl. 86 - 95). Bet čia jam nepasisekė numatyti ateitį. Neilgai trukus tautininkai su krikščionimis demokratais susipyko, juos iš valdžios išstūmė ir nuo to laiko Krupavičius jau visada buvo tautininkų opozicijoje. Sa-

vo atsiminimuose jis net ir patį gruodžio 17 d. perversmą griežtai pasmerkė. Ne vienas liudininkų man yra sakęs, kad tie tvirtinimai nepatikėtini, kad kitaip yra buvę, kad tai tik vėlesnė Krupavičiaus nuomonė. Tai, žinoma, yra jau istorikų akademinių ginčias, šiandien vargu beturės daug reikšmės.

Jei Krupavičiaus dalyvavimas politikoje pirmajame Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetyje buvo gana laimingas, pozityvus ir mūsų tautai didžiai naudingas, tai antrajame dešimtmetyje jo buvimas griežtoje opozicijoje, nei jam, nei Lietuvai nebuvo toks laimingas. Čia neieškokime atsakomybių, nes kaltes visada lengva savo priešininkui suversti, bet žiūrėdami bešališkai praeitin matome, kad Lietuvos visuomenei per tą vėlesnį laikotarpį nepavyko susivienyti, skirtumus ir kraštutinius sunderinti. A. Smetona daug krikščionių demokratų žymesnių asmenų laikė valdžioje, juos įtraukė į darbą, be jų negalėjo apsieiti, bet krikščionių demokratų blokas vistiek su juo nebeįdradarbiavo, buvo priešiška nusistatęs, kartais net perversmų bandymų griebdavosi. Taigi, opozicija nebuvo kūrybinga ir pozityvi. Ir tai mūsų tautos ūgiui labai kenkė. Kažin ar nebūtų buvę geriau mūsų valstybei, visai tautai ir pačiam krikščionių demokratų blokui, jei jis nebūtų taip griežtai priešiška laikęsis,

VIRŠUJE: M. Krupavičius būnant VLIKo pirmininku, 1947 m. Paryžiuje buvo sušaukta Vliko ir Lietuvos diplomatų konferencija. Nuotraukoje konferencijos dalyviai (iš kairės): S. Lorzaitis, A. Liutkus, J. Šaulys, M. Krupavičius, E. Devenienė, E. Turauskas, A. Novickas, P. Žadeikis, V. Sidzikauskas, B. K. Balutis, P. Karvelis, V. Rastenis, S. Bačkis ir J. Brazaitis. Nuotraukoje trūksta konferencijos nario B. Gaidžiūno, fotografavusio šią grupę.

Dirvos nuotrauka

būtų nuoširdžiau ieškojęs būdų priešingumams išlyginti. Tada ir vienos ir kitos pusės užsispyrimai būtų buvę mažesni. Kun. Mykolui Krupavičiui tai šiandien kiti įskaito į nuopelnus, kad jis visada buvęs pincipinis, tvirtai laikėsi tik savo pažiūrų ir nusistatymų. Tai yra gražu. Bet Lietuvai nebuvo sveika. Jos politinė visuomenė buvo suskaldyta ir pasilpninta. Tikri valstybininkai, man atrodo, turėtų tokiais atvejais plačiau žiūrėti.

LAISVĖS NETEKUS

Amerikos lietuviui, sekusiam tik iš tolo Lietuvos gyvenimą, gal šis tas ir šiandien kitaip tebeatrodo, negu jums kitiems, tada Lietuvoje veikusiems ir tik po šio karo Amerikon atvykusiems.

Bet kuo norėčiau pasidžiaugti ir pasveikinti jubilatą ir jį laikyti pavyzdžiu kitiems, -- tai jo tvirtumu ir ryžtingumu nevargti ir iš visuomeninio politinio darbo nepasitraukti sunkiausiais lietuvių tautai laikais, kada ji neteko laisvės. Juk žinome,

(Nukelta į 6 psl.)

Gyvendamas Chicagoje, M. Krupavičius nepraleidžia jokio didesnio lietuvių rengimo. Nuotraukoje tarp bendruomenininkų: Daužvardienė, M. Krupavičius, dail. A. Varnas ir kons. dr. P. Daužvardis.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Prel. Krupavičius, šalia politinės ir visuomeninės veiklos Vokietijoje, kartais atlikdavo ir tokias pareigas... Nuotraukoje: M. Krupavičius sutaukia Dabrilus, dabar gyvenančius Bostone.

MYKOLAS KRUPAVIČIUS...

(Atkelta iš 5 psl.)

kad daugelis, netekę savo tarnybų, titulų ir vietų valdžios, kariuomenės ar kokio verslo srityse, vėliau kažkaip dingę ir tebėra ligi šiol dingę. Ir todėl suprantama, kad Amerikos lietuviai kartais pasijuokdavo ir dar tebeprašėdavo: sako, kai titulus ir valdžią turėjot, tada didelius vaidinot, o kur jus dabar, kur dingot?

M. Krupavičiui niekas tokio priekaišto nedarė ir nedarys. Jis visada buvo veiklus, o tremtyje ilgą laiką pats veikliausias. Jis išbuvo Vilko pirmininku per visą dešimtmetį. Ir tas pareigas eidamas jis buvo tvirtų principų ir kietų nusistatymų. Šiandien matyti, kad ir čia jis buvo per vienšališkas, nekartą per siaurais žiūrėjo į reikalus ir Lietuvos ateitį. Ir jam ne tik nepavyko sujungti visas lietuviškas sroves į vieną organą, bet jos dar labiau išsiskaidė, o ir santy-

klai su Lietuvos diplomatijos vadovybe buvo ilgą laiką labai nenaudingai (niekam nenaudingai) pašilę. Nors ir sunkios buvo sąlygos, nors ir visų nervai buvo įtempti ir perdaug jautrūs, bet tikro didelio valstybininko pareigą, tokiomis aplinkybėmis, yra sugebėjimas apjungti, visas jėgas bešališkai įvertinti, pagerbti, pirmenybę atiduoti tam, kas jungia, o ne skaldo.

Bet iš kitos pusės, Vilko veiklos metu prel. M. Krupavičius buvo vienas iš pasaulio lietuvių bendruomenės idėjos remėjų ir nuoširdžiai dėjęsi, kad ta idėja būtų įgyvendinta. Pasitraukęs iš pareigų, jis nepadėjo plukšnos iš rankų ir vis kėlė lietuviškos gyvybės mintį ir išeivių pareigas savo tėvynės laisvei atgauti. Už tai turime jį pagerbti ir linkėti ilgo amžiaus ir sveikatos, nes jis mums visiems reikalingas.

MANO LINKĖJIMAI

Sulaukę gilesnio amžiaus, daugelis žmonių darosi nebe tokie erškėčiuoti, nebe tokie staigūs, gal mažiau ir griežti, ir visa tai dar nereiškia, kad jie keistų savo principus. Principai lieka tokie pat kieti, gal dar kietesni, bet būdas jų pasiekti darosi švelnesnis, daugiau mokantis skirtingumus suprasti ir pateisinti. Aš tikiuosi, kad ta savybė dabar bus daugiau suprantama ir prel. M. Krupavičiui...

Mes, tautininkai, žinome, kad

jis buvo ilgametis, smarkus ir tarpais piktas mūsų "priešas". Neabejojame, kad jis toks sutam tikrais niuansais, ir tebėra. Bet daug neapsiriksiu sakydamas, kad mes vertiname jo patriotizmą, jo nuolatinį pasiryžimą patarnauti Lietuvai, einant tegu ir su "belzebubu". Matome jame vyrą, daug prisidėjusį prie Lietuvos valstybės statybos ir vėliau prie tautos išlaisvinimo pastangų. Tokius žmones mes turime visada giliai įvertinti ir

Vytauto Augustino LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS LIETUVA

yra geriausia dovana visoms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas LIETUVA yra gražiausia Kalėdinė dovana.

Kiekvienam verta jį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti, ypač mūsų draugams amerikiečiams.

Užsakymus siųsti: Ateitininkų Federacija, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Gaunamas ir pas platintojus. Kaina — \$5.00. Užsisakyk tuojau!

pagerbti, atsistoti aukščiau kovojusių ir partinių ar ideologinių ginčų.

Niekas dar nežino, kokia bus Lietuvos ateitis ir kaip ji išlaisvinta norės ir galės politiškai tvarkytis. Tik daug kas spėja, kad visokių atvejų jos politinės partijos ir jų dvasia, įskaitant ir krikščionių demokratų srovę, bus skirtinga.

Todėl nesustokime ir "ne-užsikenuokime" tik praėties sąlygose ir prietaisuose. Pratininkams tolerantiškai bendradarbiauti ir visi vienodai džiaugimės, jei bet kuri iš lietuvių srovių tautai ką gero padaro. Ir lygiai palaikykime mūsų politikus, rašytojus, visuomenės veikėjus, dailininkus, menininkus, kai jie savo jėgas atiduo da tautos kultūrai ir jos laisvei siekti, nežiūrint su kokia srove jie eity ar veikty atskirai. Paminėkime ir pagerbkime jų jau atliktus darbus.

Man atrodo, lietuviui patriotui nėra brangesnio linkėjimo, kada jam linkima ilgai gyventi ir savo tautai sulaukti laisvės meto. To nuoširdžiai linkiu prelatui Mykolui Krupavičiui. Ir juo lengviau man tai linkėti, kada matau ir žinau, jog jis tam laisvės priartėjimui per daugelį metų pasiaukodamas dirbo ir atidavė visą savo energiją ir talentus, kuriuos jam suteikė jo Tėvėjas.

NEW YORK

Vyksta Balfo vaju

Šiais metais Balfo vaju New Yorke vykdomas centro valdybos. Mėnesio laikotarpį į prašymus atsiliėpė per 200 asmenų, kurie jau suaukojo bendriesiems šalpos reikalams arti 2,000 dolerių. Vajaus proga įvyko du parengimai: Operetės choro koncertas ir dramos vaidinimas "Vienas ir kiti".

Laukiama ir prašoma aukų iš visų vėluojančiųjų, nes vaju norima užbaigti dar šiais metais.

BOSTON

Kalėdinis subatvakaris

Šių metų paskutinis Subatvakaris rengiamas gruodžio 17 d., 7 val. 30 min. vak. ALT S-gos namuose, 484 4-toj g-vėj, So. Bostone. Tai bus kalėdinis subatvakaris.

L. Čepienė, talkinama skaučių moterų ir mergaičių, rengia įdomią ir įvairią programą. Bene pirmą kartą bus paliesti lietuvių šventiniai papročiai ir apeigos. Tokio pobūdžio parengimų patys subatvakarių dalyviai yra pageidavę. Rengėjai iš anksto yra dėkingi L. Čepienei, kad ji sutiko tokią programą organizuoti. Yra pažadėti ne tik kalėdinių papročių aptari- mai bet ir stalų papuošimai. Subatvakarių lankytojai

su draugais ir pažįstamais maloniai kviečiami į tą subatvakarį atsilankyti. Nuo kalėdinio subatvakario iki Kalėdų dar bus ištisa ilga savaitė.

TORONTO

LNT Moterų Būrelio veikėjos nuolat atlieka gražius darbus. Štai nespėjo dar nutilti kalbos ir išblukti įspūdžiai apie jų gražiai paruoštas atvykusiai iš Sibiro šeimai sutikimo vaišes ir su- telkimą lėšų kurtis, kai vėl atsiranda naujų reikalų. Savo sueigoj, įvykusioj gruodžio 7 d. nuoširdžiai išsikalbėdamos įvairiais būrelio veiklos klausimais, kiek ilgiau sustojo prie šalpos reikalų aptarimo. Į juos jautria širdimi reaguodamos ir įsigyvendamos, nutarė skatinti ir remti mūsų tautiečius atsiradusius varge. Lygiagrečiai yra numačiusios praveisti vaju ir paremti mokslą siekiantį jaunimą Vasario 16-sios Gimnazijoje.

* Hamiltono vaidybos trupė "Aukuras", vadovaujamas E. Dauguvietytės, gruodžio 4 d. Toronte suvaidino 3-jų veiksmų dramą: "Žmogus, kurį užmušiau". Šis veikalas, pareikalavęs iš vaidintojų daug pastangų ir darbo, praėjo mažai kieno tepastebėtas. Vakaro pasisekimu rūpintis ir globoti buvo pasiėmęs šv. Jono par. komitetas. Gautą pelną rengėjai yra pramatę paskirti liuanistinei mokyklai paremti.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

• Knygų išpardavimas, kurį vykdo Gabijos leidykla, haigiasi gruodžio 31 d. Praturtinkit savo biblioteką geromis knygomis, perkant jas pigiai. Sąrašų prašykite šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

STUCK

SU KURO VAMZDELIŲ UŽŠALIMU!

BORON® WITH ICE-GARD®

pašalinkit kuro vamzdelių užšalimą, kol jus dar nesustabdė!

Kam leisti, kad tai jums atsitiktų! Kam stovėti šaltame ore — ir mokėti didelę tempimo sąskaitą. Pradėkite dabar naudoti Boron su Icegard ir sustabdykite kuro vamzdelių užšalimą, kol jis nesustabdo jūsų! Jūsų pirmas Boron su Icegard tankas apsaugos jus nuo šios didžiausios žieminės pro-

blemos. Ir su tolimesniu naudojimu jūs ir toliau išlaikote apsaugą, nesvarbu kokiame Ohio ore tai būtų. Kadangi apsauga jau yra viduje, tai nėra jokio reikalo naudoti visokių atšildymo skysčių. Taip pat nėra is jokios ekstra kainos!

Garsus "automobilis ledo gabale" bandymas įrodo, kad Boron su Icegard sustabdo kuro linijos užšalimą.

* A SOHIO TRADEMARK

MANO TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA. VL. VIJEIKIO

438 puslapiai
1200 iliustracijų.

Knyga, kuri tinka visiems. Seniems ir jauniems. Geriausia priemonė pažinti savo tėvų žemę. Senimas čia ras daugybę brangių gimtosios žemės prisiminimų. Jaunimui — puiki priemonė pažinti savo tėvų žemę.

Tuoju užpildykite atkarpą ir pasiųskite:

TĖVISKĖLĖ, 4346 S. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Prašau prisiųsti man knygą "Mano tėvų žemė Lietuva". Siunčiu \$7.00.

Pavardė

Adresas

BEST WISHES
To All The Lithuanian People
FROM

WATH BAND and LIGHTER REPAIR CO.

ENGRAVING REPAIRING ALL KINDS OF JEWELRY
SEE OUR COMPLETE LINE OF JEWELRY

723 Schofield Building Call Main 1-5353

GREETINGS and BEST WISHES

PETER MADISON PLUMBING COMPANY

3569 West 50th St. Call OL 1-6800

GREETINGS and BEST WISHES

NEW LOCATION

EAST 200TH HARDWARE

673 East 200th St. IV 1-8448

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI! 1304 East 9 Str., prie pat
St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvas, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo
mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai - "mufflers", mo-
torų reguliavimas - "tune - up" ir analizavimas, važtų šlifavimas,
radijo ir visų elektros įrenginių taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRA-
NO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val.
vakaro.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengi-
mus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.
**SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON**

4%

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**SUPERIOR
SAVINGS**

**HOME AND
REMODELING LOANS**

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvių Tautinės Są-
jungos Clevelando skyriaus
susirinkime, įvykusiame
praėjusią sekmadienį Dirvos
patalpose, buvo išrinkta
nauja valdyba — A. Augus-
tinavičienė, K. Karpus, A.
Laikūnas, F. Mockus ir J.
Šiaučiūnas. Revizijos komi-
sija perrinkta ta pati — A.
Garmus, K. Morkūnas ir J.
Rastenis.

Susirinkusieji, išklause
Vasario 16 Gimnazijai remti
būrelio vadovo V. Orinto
pranešimą ir radę, kad pra-
ėjusiais metais buvo su-
rinkta ir išsiųsta gimnazi-
jai 376 dol., pagyrė už bū-
relio veiklą. Būreliui augant
ir V. Orintui prašant bū-
relio vadovybę talkinti pa-
kviesti J. Šiaučiūnas ir V.
Blinstrubas. Nutarta su-
šaukti visų Clevelande esan-
čių būrelių susirinkimą, pa-
kviečiant J. Bačiūną pada-
ryti pranešimą apie Vasario
16 gimnazijos būklę.

Adv. J. Smetona padarė
pranešimą apie ALT veiklą
ir daromus pasirošimus
Vasario 16 minėjimui.

Susirinkusieji išreiškė
pageidavimą, kad naujoji
valdyba dažniau šauktų su-
sirinkimus ir rengtų kultū-
rinius pobūvius, bei darytų
žygių pritraukti jaunimą.
Susirinkimui pirmininkavo
E. Karnėnas.

• Dr. J. Skrinskas su
žmona išvyko atostogų į
Kolumbiją. Ten gyvena Dr.
Skrinsko sesuo su šeima.

• Jokūbo Stuko pasirody-
mas Clevelando lietuvių vi-
suomenės buvo gražiai įver-
tintas gana gausiu atsilan-
kymu per abu seansus Lie-
tuvų svetainėje. Nedaug
Lietuvos vaizdų jis galėjo
mums parodyti, nes žinome,
kaip sunku užsienio turis-
tams sukurti filmus už gele-
žinės uždangos. Buvo įdomu
žiūrėti vaizdus iš dabarti-
nės Lietuvos (filma sukurta
paskutinį pavasarį, per Ve-
lykas) ir klausytis J. Stuko
paaiškinimų. Tik keliems
atsilankiusiems paraudona-
vusiems, matyt, nepatiko J.
Stuko antikomunistiškai išsi-
reiškimai, jam kalbant apie
Lietuvos okupantus. J. Stu-
ko graži lietuvių kalba džiū-
gino žiūrovus ir klausyto-
jus. Vyčiai atliko didelį
darbą suorganizuodami vy-
čio J. Stuko pasirodymą
Clevelando lietuvių visuo-
menei. Gausiai susirinku-
siems J. Stuką pristatė vy-
tis J. Sadauskas. E. K.

STALO TENISO TURNYRAS CLEVELANDE

Ateinantį savaitgalį, gruodžio
17 - 18 d. Clevelande įvyks 12
stipriausių Š. Amerikos lietuvių
stalo teniso žaidėjų turnyras, po-
puliariai vadinamas "Stalo teni-
sistų tuzino turnyras"

Oficialus turnyro rengėjas yra
Centrinis Stalo Teniso Komi-
tetas. Turnyro vykdytojai yra
įgalioti Vid. Vakarų Sporto Apy-
garda ir Clevelando LSK Žaibas.

Turnyras abi dienas vyks Lie-
tuvų Salėje, pradžia abi dienas
12:00 val.

Žaidžiamas bus vadinama
"Taškų sistema", t.y. kiekvienas
su kiekvienu ir laimėtoją išspręs
išloštų partijų skaičius.

Dalyvių tarpe matysime visą
mūsų šiuometinį stalo teniso eli-
tą, kaip Pr. Gvildys ir Nešukai-
tis iš Toronto, V. Grybauskas
ir V. Kleiza iš Chicagos, J.
Šoliūnas iš Detroito, Meilus iš
New Yorko, J. Nasvytis iš Cle-
velando ir kt.

Stalo teniso mėgėjai kviečia-
mi užsukti į Lietuvų salę!

Nugalėtojai pereinamąją tau-
rę paskyrė Pasaulio Lietuvių In-
žinierių - Architektų S-gos Cle-
velando skyrius.

Clevelando lietuvių skaučių Neringos tunto tėvų komitetas. Iš kairės: V. Petkus, J. Garla, O. Joku-
baitienė -- pirm. ir A. Karsakas.

EAGLE STAMPS

REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ

the **MAY** cos

**NOW
3**

BASEMENT stores

DOWNTOWN - PUBLIC
SQUARE

CEDAR CENTER - RIDGE AND
RIDGEWOOD DRIVE

Puikiausia dovana duodant
Šiltą, patogų ir žinomą

**FEDERAN
-KAPETRON*
Puspaltį
16.98**

- TAN
- BLACK
- GREEN
- NATURAL

ŠILTAS 100% ORLON
PŪKUOTAS ACRYLIC
PAMUŠALAS
KAIP ODINIS ATRODO

Šis puspaltis nereikalauja valymo ir gerai,
švelniai gula ant kitų rūbų. Su pritaikytu kal-
nieriūm ir rankogaliais, su zipieriu priekyje,
kad būtų žiemos metu šilta. Dydžiai nuo 36 iki
46. Kapetron* Acrylic.

Gaila, nei paštu, nei telefonu užsakymai
nepildomi!

BASEMENT MEN'S CLOTHING
DEPARTMENT... THE MAY COMPANY,
ALL 3 STORES

Pakartojamas išpardavimas! Tinka dovanoms!

Vyrų, vandenį nepraleidžią, šilti, su pamušalu

Ankle-Strap Boots

Su Foam Rubber
padai ir viršus
Dydžiai: 7 iki 11
Tik juodi!

3.99
PORA

- Waterproof Vulcanized Construction
- Easily Adjustable Ankle Strap
- Warm, Colorful, Fleecy Felt Lining
- Scuff Proof—Easy-to-clean Perma-hyde Uppers
- Ideal for Snowy, Slushy Weather
- Nylon Pile Inside Cuff

Paštu ir telefonu
užsakymai priimami,
jei dar jų bus...
Šauk CHerry 1-3070

BASEMENT
MEN'S SHOE
DEPARTMENT
... THE MAY
COMPANY,
ALL 3
STORES

KAS IR KUR?

• Dainų šventės rengimo komiteto pirmininkas prel. I. Albavičius sako, kad iki šio laiko yra jau užsiregistravę šventėje dalyvauti 30 chorų su 1100 dainininkų. Laukiama, kad ir kiti chorai registraciją paskubins. Į šventę, rengėjai tiki, kad atsilankys 14,000 žmonių. Tiek salėje yra vietų.

• Emilija Čekienė laimėjo pirmąją premiją — 50 dolerių už geriausią straipsnį Kanados lietuvių katalikų moterų leidžiamam žurnalo "Moteris" skelbiamam konkurse, tema — Lieuvos katalikės moters misija išeivijoje. Premiją skyrė Ateitininkų Sąjungos Hamiltono kuopa. Premija buvo įteikta Toronte, gruodžio 10 d. žurnalo penkmečio minėjimo koncerte.

• J. Marcėnas, iš Detroito, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• J. Sidzikauskienė, Pavergtų Europos Tautų pirm. V. Sidzikausko žmona, ilgesniam laikui paguldyta St. Mary ligoninėj, New Yorke.

• Akt. Vitalis Žukauskas lapkr. 26 d. lankėsi Stamforde, Conn., kur atliko humoristinę programą. Gruodžio 3 d. buvo Chicagoj ir gruodžio 4 d. Gary, Ind. Jis turi ir daugiau kvietimų vakarų - parengimų programoms išpildyti.

• Inž. Baliui Daukui, dabar gyvenančiam Sydney mieste, Australijoje, suėjo 60 m. amžiaus sukaktis. Vietos Inžinierių ir architektų draugijos skyrius surengė pagerbimo pobūvį.

• F. Mackevičius, iš Chicago, mokėdamas už prenumeratą atsiuntė ir \$10.00 auką.

• Dr. E. V. Drukteinis, iš Daytono, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Netikėtai ir peranksti apleidus šios žemės kelionę

A. A. DAIL. PAULIUI AUGIUI,

giliai užjaučia žmoną su vaikais, p. AUGUSTINAVIČIUI, šeimai ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

V. Nagevičienė,
G. Natkevičienė

DAIL. PAULIUI AUGIUI

mirus, jo broliui inž. J. AUGUSTINAVIČIUI, šeimai ir giminėms gilią užuojautą reiškia

Vincas ir Vlada Abraičiai

DAIL. PAULIUI AUGIUI

mirus, jo broliui inž. J. AUGUSTINAVIČIUI, vėlionies žmonai poniai AUGIENEI ir šeimai bei kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Birutė ir Eduardas
Malcanai

Dailininkui

PAULIUI AUGIUI

mirus, jo broliui inžinieriui JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Antanas ir Veronika
Garmai

DAIL. PAULIUI AUGIUI

mirus, jo liūdinčiam broliui, kolegai inž. J u o z u i reiškia gilią užuojautą

PLIAS Clevelando
skyrius

PAULIUI AUGIUI

mirus, broliui J. AUGUSTINAVIČIUI, šeimai ir giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Milita — Vytautas Čėsna
ir E. Žižniauskienė

INŽ. J. AUGUSTINAVIČIŲ

liūdesio valandoje, jo broliui PAULIUI mirus, giliai užjaučiame

Kazys Karalis
ir šeima

Kristijono Donelaičio šeštadieninės mokyklos Chicagoje mokiniai, mokytojai ir tėvų komiteto nariai. Sėdi iš kairės: mokyt. P. Lampsatienė, mokyt. S. Vaišvilienė, mokyt. M. Peteraitienė, mokyt. M. Šimonienė, S. Sula -- tėvų kom. išd., mokyt. J. Širka -- mokyklos vedėjas, A. Kašubienė -- tėvų kom. vicepirm., Z. J. Petkus -- tėvų kom. pirm., L. Kazėnienė -- tėvų kom. sekr., A. Aglinskas, A. Jablonskis ir S. Miknaitis -- tėvų kom. nariai.

V. Noreikos nuotrauka

Dar viena lietuviybės tvirtovė Chicagoje

Nežiūrint jau senokai veikiančių: aukšt. lituanistikos mokyklų Chicagoje ir Ciceroje, o taip pat visos eilės parapijinių pradžios mokyklų su lietuvių kalbos pamokomis, 1959 m. spalio 17 d., pačioje širdyje didžiosios lietuvių kolonijos -- Marquette parke, lietuvių evangelikų "Tėviškės" parapijos patalpose buvo įsteigta dar viena lietuviybės tvirtovė -- Kristijono Donelaičio šeštadieninė mokykla.

Jos steigimo iniciatorium buvo A. Kašuba, stipriai remiant žinomam Lietuvos patriotui ev. kun. A. Trakiui ir A. L. B. Chicago švietimo reikalų tvarkytojui J. Ignatoniui. Mokyklos vedėju buvo paskiriamas jaunas, darbštus, energingas ir prityręs mokytojas Julius Širka, kuris prieš tai mokytojo Kanadoje jo paties įsteigtoje šeštadieninėje mokykloje, Kristijono Donelaičio mokykla pradėjo veikti sostinė su 30 mokinių, o iki 1959 - 60 mokslo metų pabaigos išaugo iki 75 mokinių. Šiais metais, mokyklai persikėlus į amerikiečių duotas erdves patalpas "Friedhaus" (67 ir Kedzie gatvių kampas), jau mokosi 135 mokiniai. Ir vis dar kiekvieną šeštadienį pribūna naujų. Veikia šeši skyriai su pirmo skyriaus dviem paralėlėmis.

Mokinių sudėtis, kaip amžiumi taip ir lituanistiniu išsilavinimu, labai įvairi. Todėl ir mokytojų darbas yra begalo sunkus. Tačiau, kiek teko pastebėti iš arčiau, jų pasišventimas ir didelė patirtis savo profesijoje, o taip pat artimas bendradarbiavimas su tėvų komiteta ir visais mokinių tėvais, gali būti pavyzdžiu kitoms mokykloms. Šią progą tenka tik paraginti visus Chicagoje ir jos apylinkėse gyvenančius lietuvius, kad kas tik turi pradžios mokyklos amžiaus vaikų, kad nieko nelaukdami siųstų juos tuojaus į šią mokyklą. Ko šeima ir vietos amerikiečių mokyklos negalės mūsų vaikams duoti, užtikrinti duos ši mokykla.

Ją baigę toliau galės sekmin-

• Dail. Ademo Galdiko paroda Almaus galerijoje, Great Neck, N. Y., applanke daug newyorkiečių lietuvių ir svetimtaučių. Galdikas yra kviečiamas dalyvauti šešiose amerikiečių parodose, bet dėl sunkumų kūrinius pristatyti, vargu ar kvietimus priims.

Almaus galerijoje nuolat galima pamatyti ir įsigyti daugelio mūsų dailininkų kūrinius, nes toji vienintelė lietuvių galerijoje parodos niekada nesibaigia.

gai mokytis aukšt. lituanistikos mokyklose, kur įsigiję pažymėjimą dar galės tęsti mokslą Pedagoginiame Lituanistikos Institute.

Jei pasistengsime savo vaikus perleisti per visas šias tris mokyklas, turėsime tokius vaikus, kokių trokštame turėti: gerus, gražiai ir patriotiškai išauklėtus lietuvius. Jie bus mūsų visų pasididžiavimas, meilė ir garbė.

V. Abr.

• L.S.T. Korp. Neo-Lithuania ir L.T. Akad. Sambūris ruošia Naujų metų sutiki-

mą Midwest Hotel, Grand Ballroom salėje, 3-me aukšte, 6 N. Hamlin Ave., Chicagoje, gruodžio 31 d. Pradžia 9 val. vakaro. Grieš du orkestrai: Neo Lithuania Clevelando skyriaus ir Morikūno. Svečiai bus vaišinami skaniais ponijų gamintais užkandžiais ir kava. Veiks savas gėrimų bufetas.

Kolegos neolithuanai ir jų draugai kviečiami atsilankyti į šį linksimą Naujų metų sutikimą.

Pageidaujama stalus užsisakyti grupėmis po 10 ar-

ba 12 žmonių pas inž. V. Mažeiką — 5841 So. Rockwell St. Telefonas PROspect 6-8206. Įėjimas \$7.50, studentams \$4.00. Labai atsiprašoma, jei pavėlavusiems pritruktų vietų.

Dr. Jonas Pavilionis sukurė šeimos židinį su Aldona-Ona Uselyte. Vestuvių vaišės įvyko Pakšto salėje, kur dalyvavo apie 200 svečių. Sveikino L. Tautinio Akademinio sambūrio vardu adv. Jonas Našliūnas, Korp! Neo-Lithuania — Aleksas Siliūnas, gydytojų — Dr. J. Bartkus, Korp! Viltis — Dr. Pranas Sutekus ir jaunosios buvęs mokytojas Jonas Vegegys.

Po sveikinimų kolegos korporantai padainavo tradicinę "Draugais esam, draugais būsimė"...

Į sveikinimus ir linkėjimus gražiu, jautriu žodžiu atsakė pats Dr. Jonas Pavilionis.

Vestuvinės vaišės įvyko pagal lietuviškus papročius, kurias pravedė Jonas Rinkūnas ir Vytautas Kasniūnas.

Povestuvinei kelionei jau nieji išskrido į Floridą.

Ada Neverauskienė po sunkios, bet gerai pavykusios operacijos sveiksta Dr. Onos Vaškevičiūtės priežiūroje. Ji yra aktyvi Korp! Neo-Lithuania filisterė ir visi kolegos bei kolegės linki greitai pasveikti.

Ada Neverauskienė dirba vienoje įstaigoje buhalterės darbu.

VIRŠUJE: Pirmojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso, įvykusio gruodžio 2 - 5 d. Buenos Aires, Argentinoje, prezidentas, iš kairės: Jurgis Gilvydis, Aleksandras Boguslauskas, Vaclovas Sidzikauskas, Martinez Bersetche, kun. Jonas Bružikas, Ignas Padvaškis, Kazimieras Čibiras, Vincas Stundžia ir Zeferinas Juknevičius.

APAČIOJE: Per iškilmingas pamaldas Kongreso proga lietuvių bažnyčioje, Vidury pirmoj eilėj sėdi Danutė Gilvydienė ir kitos tautiniai rūbais apsirengusios lietuvaitės.